

PRINS LAURENT BRENGT EEN BEZOEK AAN DE ZEEHONDENCRÈCHE

Drie jonge zeehonden terug vrij

Pieterburen, een klein dorpje heel bovenaan in Friesland, was de eerste bestemming van Prins Laurent in opdracht van zijn Stichting. Zowat verloren in een oneindig en volkomen vlak landschap waarover krachtige Waddenzeewinden waaien, ligt een "Zeehondencrèche" genesteld, een waar hospitaal en laboratorium voor deze vinpotige dieren.

Het is al vijftig jaar geleden dat een dame wie het noch aan wilskracht noch aan hartstocht ontbrak, Mevrouw Lenie 't Hart, aan haar eerste zeehond onderdak verschaftte achteraan in haar tuin. De tijden zijn veranderd en wie een bezoek brengt aan de Zeehondencrèche kan alleen maar onder de indruk komen van het wetenschappelijk karakter van de zorg waarmee deze zoogdieren, waarvan het voortbestaan bedreigd wordt, behandeld worden. Het centrum geniet thans wereldbekendheid. Sommige zeehonden worden vanuit verre landen naar Pieterburen gebracht om er verzorgd te worden. Dag en nacht is men waakzaam in het centrum: boten en een speciaal ingericht vliegtuig schenken de mogelijkheid om zo vlug als het maar kan in te grijpen, of het nu in de Waddenzee of in de Noordzee is. De zeehonden die hier worden ondergebracht zijn meestal opgevangen op de Nederlandse, de Belgische of de Duitse kusten, soms zelfs de Zweedse, de Schotse of de Franse. Steunend op de opgedane ervaring, heeft de Zeehondencrèche deelgenomen aan de oprichting van een "spoedcentrum" in de Middellandse Zee: het heet "S.O.S. phoque moine" en is erop gericht zijn werkzaamheid ten gunste van het welzijn der vinpotigen bij een zo breed mogelijk publiek bekend te maken.

Want groot zijn de gevaren die de door alle stromingen meegesleurde zeehond loopt. Tot in 1949 kreeg iedereen in Nederland die een zeehond doodde een premie, omdat men vreesde dat de visvangst door de aanwezigheid van een te groot aantal zeehonden zou te lijden krijgen. De jacht is echter niet het enige gevaar waaraan de zeehonden blootgesteld zijn. Heden ten dage is een nog groter gevaar opgekomen, waartegen de dieren zich niet kunnen verzetten: de zeevervuiling.

Pieterburen, een uitzonderlijke wetenschappelijke partner

In 1988 brak onder de zeehondenbevolking een besmettelijke ziekte uit en de Crèche kreeg de gelegenheid om de virus die de ziekte veroorzaakte van dichtbij te bestuderen. Het centrum beschikt over uitgebreid informatiemateriaal dat ten dienste kan gesteld worden van een wetenschappelijk onderzoek. Op grond van streng doorgedreven experimenten kon men de oorzaak van de ramp bepalen: de vervuulende stoffen die langs stromen en rivieren in de zee terecht komen droegen er de verantwoordelijkheid van. Men deelde de aangetaste zeehonden in twee groepen in. De ene (de geluksvogels...) werd gevoed met vis die afkomstig was uit de Atlantische oceaan; de andere kreeg vis te eten uit de Baltische zee, die zwaarder te lijden heeft onder verontreiniging door zware metalen en chloorrijke hydroxyden. Het resultaat bleef niet uit. De zeehond, die het puntje uitmaakte van de voedselpiramide, was des te erger getroffen naargelang de aanwezigheid van toxines in het plankton, de schelpdiern en de vissen groter was. Aldus werd het bewijs geleverd dat de vervuiling de schuld droeg van de verzwakking van zijn immunitair stelsel dat hem beschermt tegen de virus, bacteriën en woekerdierjes. Het gebeurt dan vaak dat de zeehond uitgeput geraakt, ziek wordt en sterft. En daarbij blijft het niet eens: men stelt ook een vermindering van de fertiliteit vast die zelfs, bij sommige dieren, een volledige steriliteit tot gevolg kan hebben.

Maar ook de zeeverontreiniging is niet het enige gevaar dat de zeehond het leven zuur maakt. Zijn bestaan wordt zwaar bedreigd door de onrust die bij hem veroorzaakt wordt door de toeloop in

de zomer van talrijke touristen, door de onderzeese visvangst en door de rondkruisende plezierboten. Want het is voor de zeehond levensnoodzakelijk dat hij lui op een strand zou kunnen liggen uitrusten, teneinde de voor hem onontbeerlijke D-vitamine te kunnen opnemen. Ook is het juist in de zomerperiode dat de meeste zeehonden van onze streken hun jongen op de zandplaten op de wereld brengen en ze zogen. Wanneer ze daarbij gestoord worden geraken ze vaak in paniekstemming en zoeken ze hun heil in het water. Dan geraken de jongen soms afgezonderd van hun ouders, zoals trouwens ook wel gebeurt wanneer de zee wild wordt en alles overspoelt.

crèche opnieuw naar hun natuurlijk element werden teruggebracht, zouden vrijgelaten worden.

Aan boord van ons schip voelden we ons terzelfdertijd wat weemoedig en als kinderen opgewekt omdat we mochten deelnemen aan deze "te waterlating". Niettegenstaande een dichte mist konden we een hele kolonie zeehonden op een zandplaat ontwaren. We konden stille geluiden opvangen, maar we zullen nooit weten of ze door de meeuwen of door de zeehonden werden voortgebracht. De kleine beschermeling die in de kist aan onze voeten lag, gaf in ieder geval tekens van een zekere opwinding. We hebben dan maar gedacht dat dit een gunstig voorteken was...

Zeehonden waarvan de gezondheid en de rust zijn aangetast treft men talrijk in Pieterburen aan.

Hoe verloopt het leven in de zeehondencrèche?

Nadat een nieuweling in het centrum is aangekomen, brengt hij drie weken door in afzondering van de andere: hij bevindt zich in quarantaine. De personeelsleden benaderen het dier slechts nadat ze het uniform hebben aangetrokken van de klassieke heelkundige: ze zijn van top tot teen op zulke wijze gekleed dat er geen gevaar bestaat om microben over te dragen van een mogelijk aangetaste gast op de andere. Na verloop van deze opnameperiode vervoegt hij zijn soortgenoten in een grote kom.

Wanneer een zeehond genezen is en sterk genoeg om opnieuw het wilde leven aan te kunnen, wordt hij degelijk met eten volgepropt voordat hij in de kist wordt geduwd waarin hij het centrum zal verlaten. Dit gedwongen volproppen met voeding is noodzakelijk, want het dier zal geen eten opnemen voor het verloop van de week die nodig is voor zijn heraanpassing aan de open zee. Slechts later zal hij zich weer normaal beginnen voeden en zal hij omgang vinden met zijn soortgenoten.

Opnieuw de vrijheid in

Wij hebben het geluk gehad te mogen inschepen voor een korte zeetocht tot op een zandplaat waar drie zeehonden, die na hun verblijf in de

Spoedig werden onze drie kisten op het strand gebracht en in een rijtje naast mekaar opgesteld, de te openen kant naar de zee gericht. Prins Laurent kwam de eer toe als eerste een kist open te maken. Het zeehondje kroop eruit, bleef eerst wat liggen, aarzelend en onzeker, maar ondernam toch de tocht naar zee...

Onze opdracht liep ten einde. Tranen waren opgeweld in de ogen van mannen die er nochtans stevig uitzagen. Terwijl we aan boord terugkeerden bekende de directrice van het centrum dat het mooiste moment van haar hele werkzaamheid het ogenblik was waarop de diertjes werden vrijgelaten. We vernamen nog van haar dat de zeehonden niet helemaal op hun eigen toegewezen zijn, dank zij een uitzendapparaat dat in één van hun vinnen is vastgemaakt en waardoor men drie maanden lang steeds kan weten waar ze zich binnen een straal van 30 km. bevinden.

De Prins liet zich daarbij een klein zinnetje ontvallen dat hij haast voor zichzelf mompelde: "men kan nooit waarlijk gelukkig zijn wanneer men zich niet om de anderen bekommert". Wat zo prachtig was bij deze uitspraak, was dat "de anderen" niet uitsluitend het menselijk geslacht betekenden, maar ook de dieren die deze wereld met ons delen.

Nadège GUILLAUME

WANNEER GAAT MEN NU STOPPEN MET HET DODEN VAN BABYZEEHONDEN ?

Elk jaar komen dezelfde vreselijke beelden op de eerste pagina in de pers.

Elk jaar doen de pelshandelaars gewoon verder zonder echt verontrust te zijn met het ongestraft en onverschillig in het hart afslachten van tienduizenden babyzeehonden.

Elk jaar protesteren de dierenbeschermers die ongelukkig en gechoqueerd zijn omwille van zoveel wreedheid tegen deze praktijken. En zij kunnen dit enkel met hun stem.

xxx

Dit is nu reeds 10 jaar dat het doden van babyzeehonden ons geweten overspoelt zelfs sinds 1983 de Europese Unie de Lidstaten dwingt tot het nemen van maatregelen om de invoer van zeehondenpels te verbieden.

Na een aantal vrij kalme jaren geeft Canada sinds 1996 de toelating, en dit ondanks internationaal protest, voor nieuwe dodingen op grote schaal. Dit land heeft bovendien het onheilspekkende record van het grootste jachtgebied op zeezoogdieren te zijn aangezien het in de lente van vorig jaar het doden van een jaarlijks quota van 350.000 babyzeehonden heeft toegelaten. Deze zeehonden zijn slechts enkele weken oud en hebben geen kans meer op leven vanaf het moment dat hun witte pels van bij hun geboorte verdwijnt om plaats te maken voor een zilverkleurige pels die teveel succes heeft bij de pelshandelaars.

We kunnen nu wel Canada op de eerste plaats met de vinger wijzen, met een sinister record van meer dan 1 miljoen gevangen zeehonden in de loop van de drie laatste jaren, maar Rusland en Noorwegen doen het niet slechter.

Het jaar 2005 was weer eens het schouwspel van confrontaties in de media tussen de Canadese regering en de dierenbeschermingsorganisaties vanuit de hele wereld. Het was vreselijk om zien: op enkele weken was het ijsveld van Groenland omgevormd tot een enorm groot tapijt van bloed en bedekt met krennen. De dieren werden doodgeslagen met houwelen en knuppels. En in Rusland gebruikt men het

lichaam van een babyzeehond gewoon als knots om er andere mee te doden.

Dus kunnen we niet anders dan kiezen voor de dierenbeschermers die spreken over barbaarse praktijken die men niet kan dulden en dit in onze moderne wereld die steeds meer gesensibiliseerd wordt voor milieu en ecologieproblemen.

Volgens de officiële argumentatie is zo'n jacht op zeehonden nodig omdat er een zeker evenwicht moet behouden blijven en een wildgroei van een steeds groter aantal zeehonden moet tegengehouden worden omdat zij verantwoordelijk zijn voor een vermindering van de populatie van kabeljauw die hun belangrijkste voedingsbron is.

Maar de verdedigers van de natuur zijn van oordeel dat het aantal zeehonden vanaf nu tot in 2011 met 30% zal dalen ook indien de overheden de jachtquota zouden willen verminderen in de loop van de volgende jaren. Bovendien bevestigen ze dat de populatie aan kabeljauw niet vermindert en beschuldigen de autoriteiten ervan dat ze hun visvoorraden slecht beheren doordat ze hun ogen sluiten voor de intensieve visvangst die overdreven wordt toegepast. Tenslotte beschuldigen ze de autoriteiten ervan dat ze de vissers de toelating geven om andere afzetgebieden te vinden dankzij de jacht op de babyzeehonden.

xxx

De huidige populatie zeehonden in Groenland wordt op 5 miljoen geschat terwijl er in het begin van de 20ste eeuw 10 miljoen waren. Het is dus hoog tijd om te stoppen met deze slachtingen maar de handel in zeehondenpels is niet volledig uitgeroeid op het grondgebied van de Europese Unie.

Volgens de Europese statistieken Eurostat werden er in 2003 meer dan 50.000 huiden ingevoerd in Europa. Dit zegt voldoende dat het probleem verre van opgelost is en dat er nog enorm veel werk aan de winkel is betreffende bewustmaking vooraleer de jonge zeehonden van de ijsvlakte eindelijk van een leven van een dertigtal jaren die de natuur hen heeft gegeven, zullen kunnen genieten. ■

VRIJE TRIBUNE

GERECHTIGHEID EN DIEREN

Een overwinning ! roepen de dierenbeschermers.

Een schandaal ! protesteren de veehandelaren.

En ik zeg enkel GERECHTIGHEID.

Het arrest van de 6de Kamer van het Hof van Beroep van Luik waarin het mishandelen van dieren in het slachthuis van Ciney veroordeeld wordt, is een historisch arrest op meer dan één vlak.

In de eerste plaats omdat het een einde maakt aan de klaarblijkelijke rechtsweigering van de correctionele rechtbank van Dinant die geweigerd heeft de wet toe te passen.

Vervolgens omdat het gezaghebbend zal zijn in de toepassing van de bestaande wetgeving die én naar de letter én naar de geest zal nageleefd worden. Niemand zal nog geacht worden te ontkennen dat dieren gevoelige levende wezens en geen voorwerpen zijn.

De correctionele rechtbanken van Brussel en Dinant hadden over dieren en hun welzijn ideeën van eeuwen geleden. Het was zelfs zo dat ze het voorwendsel gebruikten van opnames die als illegaal beschouwd werden, om alle andere getuigenissen over de wredehanden van Ciney en Anderlecht weg te vegen.

Het Hof van Beroep heeft evenwel dezelfde standpunten aanvaard waarbij zij vaststelden dat de beelden niet illegaal genomen waren en dat ze de werkelijkheid

weergaven. Met als gevolg de zware straffen voor de gewelddadige handelaars en vervoerders.

Omdat ik zovele jaren gewijd heb aan de verwezenlijking van de wet van 14 augustus 1986 over de bescherming en het welzijn van de dieren, ben ik verheugd te mogen vaststellen dat het Gerecht bevestigt dat deze wet zeer duidelijk is wanneer ze zegt dat eenieder die een dier heeft, de fysiologische en ethologische noden moet respecteren en, vooral, wanneer ze een gevangenisstraf en (of) boete oplegt aan hen die handelingen stellen die als doel hebben onnodig verminkingen, letsels of lijden te veroorzaken.

De handelaars van Brussel en Ciney hebben de wet opzettelijk overtreden. Die van

Ciney hebben er net de banbliksem van ondergaan. Die van Brussel zullen zich zeker niet meer kunnen onttrekken aan de opgestelde rechtspraak. En zoveel te beter. Want deze keer zal de les te denken geven. En in plaats van schandaal te schreeuwen, zouden de handelaars en grossiers in slachtvee er beter aan doen om hun ongelijk te erkennen.

Voor eens en voor altijd (en dit geldt voor alle veehouders, ten welke titel ook) zal men weten dat men dieren niet meer ongestraft als voorwerpen kan behandelen, dat het dier recht heeft op respect zelfs als het gebruikt wordt voor consumptieoelinden.

De Stichting Prins Laurent heeft het idee gelanceerd van een "Handvest van goed

geweten" dat ter goedkeuring zou voorgelegd worden aan allen die werkzaam zijn in het kader van het houden en slachten van consumptiedieren.

Een aantal correcte veehoudergroeperingen die gevoelig zijn aan het dierenwelzijn hebben reeds belangstelling getoond. Het ogenblik lijkt gekomen om een akkoord te sluiten over dit Handvest dat zou voorgezeten worden door de Stichting en door zijn Voorzitter, Z.K.H. Prins Laurent. Moge het arrest van het Hof van Beroep van Luik het element zijn dat ontbrak zodat de handelaars, vervoerders, scrupuleuze grossiers en alle veehouders met dit project kunnen akkoord gaan. ■

Roland GILLET
Ere-senator

DE ZEEHOND IS TERUG AAN DE BELGISCHE KUST

Sinds kort is de zeehond, of zeekalf, of plechtiger *phoca vitulina*, terug aanwezig aan de Belgische kust na een afwezigheid van bijna een halve eeuw.

Het is dus niet meer uitzonderlijk dat u hem kan observeren in de vaargeul van de IJzer of in de monding ervan of bij laagtij op het uiteinde van een golfbreker.

En zelfs stroomafwaarts naar Antwerpen zijn er zeehonden die behoren tot de populatie van Zeeland, die de Schelde stroomopwaarts zwemmen om zich te verbergen op zandbanken en mosselbanken.

Tot voor kort was de zeehond verdwenen uit onze streken ten gevolge van een ondoordachte jacht op de Westerschelde. Maar hij was ook verdwenen in het ganse bekken van de Noordzee wat veel dramatischer was. En dit door een verslechtering van het milieu door allerlei bezoedelingen die momenteel gelukkig beter gecontroleerd worden.

En daarbovenop was er ook de bezetting van de stranden in alle seizoenen door steeds meer toeristen. En ook door een besmettelijke veeziekte werd het aantal zeehonden verminderd tot enkele groepjes in de Waddenzee in Friesland.

Omdat Prins Laurent erg begaan was met deze toestand heeft hij in 1996 binnen de Stichting, een werkgroep opgericht met alle federale en regionale instanties, de provincie en de gemeenten, de onderzoeksinstituten en de universiteiten om de natuurlijke fauna terug naar het kustgebied te trekken.

Sinds de oprichting van die werkgroep is Prins Laurent verscheidene keren ter plaatse gegaan om elk initiatief aan te moedigen om zeena-tuurreservaten en opvangzones voor de zeehonden op te richten.

Het resultaat dat de Vlaamse instanties nu kunnen voorleggen, is spectaculair.

Op de rechteroever van de IJzer worden nu meer dan 80 hectaren duinen, schorren en slikken streng beschermd, na de reconversie van een militaire basis naar natuurreservaat.

De zeehond heeft zeer veel baat bij dit reservaat. En eveneens duizenden vogels en een zeer speciale en weinig voorkomende vegetatie die aangepast is aan zout water. En dat is ook zo voor een groot aantal micro-organismen die aan de basis liggen van

een voedselketen met op het einde de zeehond.

De spectaculaire terugkeer van dit zeezoogdier is nog meer bewonderenswaardig omdat de meest nabije kolonie die niet zo talrijk is, zich bevindt op ongeveer 200 km van onze kust, in de baai van de Somme. De zeehond is zoals elk zoogdier perfect aangepast aan leven in het water: hij ademt door zijn longen maar onder water gaan zijn neusgaten en zijn gehoorgangen toe. Zo kan hij bijna 5 minuten blijven zonder te ademen en zijn hartritme vertraagt om te besparen op zuurstof. Zijn bloed is bovendien bijzonder rijk aan hemoglobine.

Op vaste grond is dit zeedier minder behendig en dus meer kwetsbaar omdat zijn ledematen zijn omgevormd tot vinnen.

Edgar Kesteloot